

CZECH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TCHÈQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CHECO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentář na jeden z následujících textů:

1. (a)

Vrátím se ti!

Úsek vteřiny; pruh silnice, do níž prší. Nestačí ji zhltnout pohled. Jenom z dálky, sotvaže se kmitla před mým zrakem, již také zmizela. Jako kmit střely, která může mít dalekosáhlé účinky...

Útržek silnice blýsknuvší se zdáli k oknům letícího vojenského vlaku stačil k velikému roji vzpomínek. Vyřítily se i pověsily na mne jako včely na větev stromu: uchýlil jsem se s nimi do rohu. Hřmení vlaku se proměnilo v hudbu a do kraje nepršelo, nýbrž jako by pohádkové šero padalo k zemi.

Vzpomínky, toť jediné, co si člověk nashromáždí; jsou jako drobné zlaté mince, proměněné za život, je to jediné bohatství, jež provází člověka věrně až na konec.

Tedy opět jsem viděl tu starou silnici, po níž jsem chodíval do školy. Léta plynou a plynou, ale člověk nezapomíná. Vzpomínky na dětství jsou to nejkrásnější, co ze života získáváme. Kabelu na zádech, den co den jsem se bratřil s prachem i blátem, mrazem i sněhem silnice. Přes hodinu cesty to bylo od nás z mlýnské samoty. Ale uběhlo to, ani jsem se nenadál. Bylo tolik zajímavých věcí, ať už v samotném kraji, nebo pouze v mladé hlavě, čas utíkal, nepočítaly se vteřiny jako dnes. Chodíval jsem sám, nebyly jiné děti, které by šli tím směrem. Bylo mi zatěžko z počátku chodit den co den, ale zvykl jsem si, otužil, zvykl jsem slunci i mrazivým chumelenicím, plíce se šířily a smysly se otevíraly.

Ty dlouhé cesty – jaká to byla rozkoš! Stromy podél silnice byly mými bratry a oblaka ve výši!

Rodný kraj – co kouzla chová v sobě, jakou vzácnou a důvěrnou hudbou promlouvá k srdci! Ať jsi na kterémkoli cípu světa, vzpomeneš a zatoužíš. Není nic dražšího, není krásnějšího citu nad pocity domoviny. Žádná vůně není silnější, omamnější nad vůni rodné hroudy.

Chtěl bych znova jítí tou cestou a ptát se všech známých míst, zda vzpomínají jako já. A chtěl bych jít se svým dítětem tamtudy a tiše snít. Děcko by vesele pokřikovalo a smálo se; ale až bychom zabočili ode dvou širokodechých lip polní cestou kolem obory a potom zapadli do dlouhého starého boru, ztichlo by, uchopilo by mne za ruku. Padla by na ně bázeň. A tu bychom usedli na mech, mezi kořání starých stromů, a dívali se vzhůru větrovým do nebes.

„Můj broučku,“ řekl bych mu pak, „tyto lesy mi zpívaly ukolébavky, milovaly mne a vychovávaly. Mám je rád. Slyšíš, počínají zpívat. To jest jejich pozdrav.“ [...]

Ale to vše jest jenom sen! Vlak projíždí už několikátou stanicí a můj rodný kraj už je teď v nedohledné dálce.

A stále prší a je nevlídno.

Život se stává tak těžkým, zvláště nyní. Není mnohdy času ani se zasnít, zatoužit, zamyslit se.

Vlak hřmí v jednotvárných rytmech a letí, jízda nemá konce. Proč ten chvat? Napadá mě, že vše, co podnikáme, nemá výsledku, že vše je marnost. Ale po chvíli opět se ve mně rozjasňuje, před mým zrakem opět svítí rodný kraj: lány zlátnou, nebe i země se usmívá. Pak sklouzá večer a zřím, kterak ze dveří mlýnské pekárny vyšel otec a jde, tiše se rozhlížeje, podél mlýnské strouhy ke stavidlům, k zájezdku.

Kraj už je pln večerných stínů a on do nich svítí svým umoučným oděvem.

Na stavidlech sedím já, hoch, a dívám se do vody, v níž se počínají zrcadlit první hvězdy. [...]

Vlak ustává ve svém šíleném běhu a zvolna pak vjíždí do nádraží neznámého města.

Cíl! Prozatím: Chebská kasárna... A dále? Válečné pole...

Karel Nový, *Světlo ve stromech* (1954)

- Sledujte, jakými prostředky je vyvolán kontrast mezi vzpomínkami na dětství a aktuální situací vojína jdoucího do první světové války.
- Odráží se duševní stav vypravěče také ve slovníku a použitých stylistických prostředcích?
- Opište roli vzpomínek ve vypravěčově životě a také jejich kompoziční funkci v rámci úryvku.
- Komentujte ze svého hlediska vypravěčovy názory na to, co jsou skutečné hodnoty v životě člověka.

1. (b)

Ratolest s kvítky

Pán šel ulicí zamyšlen.
K večeru chýlil se zimní den.

Na konci ulice chodník se sklání.
Tam klouzačka byla. Pán ji zhléd,
5 šel a sklouzl se na ní.

Poblíže děvčátko devíti let
ručky v kožíšku skrývá,
vesele na něj se dívá,
jasně a dobrotivě.
10 Myslí si: „Hele, sklouzl se pán.“

Před chvílí v starostech zadumán,
pán také dívá se přívětivě.

Rádi jsme na sebe pohleděli.
Usmáli jsme se.
15 V tu chvíli my dva jsme si rozuměli.
Jdeš. Nenaděješ se. Proletí anděl. Radost nese.

Petr Křička, *Hoch s lukem* (1924)

- Komentujte výchozí atmosféru básně a její proměnu.
 - Charakterizujte jazyk a stylistické prostředky použité v básni. Jak zvolený styl koresponduje s tématem básně?
 - Sledujte postupné změny slovesné osoby, v níž je báseň vyprávěna. S čím mohou tyto změny souviset?
 - Komentujte nadpis básně – jak chápete jeho vztah k samotné básni?
-